

Memo

2019-016707/in

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College van Burgemeester en Wethouders
Afdeling:	Ruimte
Datum:	29 mei 2019
Onderwerp:	memo raad inzake metingen magneetveldcontour Onderstation Haulerweg 12
Bijlagen memo:	1

In de raadsvergadering van 24 september 2018 heeft uw raad het bestemmingsplan Onderstation Haulerweg 12 Wolvega vastgesteld.

Dit bestemmingsplan voorziet in de uitbreiding van de capaciteit van het onderstation aan de Haulerweg. De uitbreiding is nodig om levering van elektriciteit in Wolvega te kunnen garanderen. De vraag naar extra vermogen wordt o.a. veroorzaakt door ontwikkelingen op het gebied duurzaamheid (zonnepanelen), toename van het aantal treinen en de toenemende stroomvraag van bedrijven.

De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en hebben een doorlooptijd van bijna twee jaar. De lange doorlooptijd wordt met name veroorzaakt doordat de werkzaamheden slechts heel geleidelijk kunnen worden uitgevoerd, omdat te allen tijde het onderstation functioneel moet blijven. Momenteel zijn het nog voorbereidende werkzaamheden. Vanaf oktober 2019 verandert de indeling van het terrein.

Gedurende het traject om te komen tot vaststelling van het bestemmingsplan is de zogenaamde "0.4 microtesla-contour" veelbesproken. Het gaat hier niet om een geldende "harde" richtlijn, maar om een voorzorgsprincipe. Deze 0.4 contour is een jaargemiddelde en geldt alleen voor de hoogspanningsverbinding en niet voor het onderstation.

Een andere richtlijn is de 100 microtesla contour, dit is een harde richtlijn voor alle elektrische apparaten en het elektriciteitsnetwerk (o.a. zowel de hoogspanningsverbindingen als het onderstation). Zie verder onderstaand onder "toelichting contouren 100 microtesla en 0.4 microtesla" voor een nadere verduidelijking van beide contouren.

Op verzoek van uw raad is de 0.4 contour toch zichtbaar gemaakt voor het onderstation. Door Liander is voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan kaartmateriaal aangeleverd waarop de 0.4 contour zichtbaar is. Zie bijlage 1.

Ingevolge het kaartmateriaal loopt de 0.4 contour deels over de achterzijde van de tuinen van de woningen aan de Haulerdwarsweg en de Haulerweg. Daarmee voldoet de ontwikkeling, zowel voor- als na uitbreiding van de capaciteit aan dit voorzorgsprincipe.

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan wenste uw raad meer zekerheid over de door Liander aangeleverde 0.4 microtesla contouren. Het college heeft vervolgens toegezegd:

- te komen met een nulmeting voor uitbreiding capaciteit en een meting na gereedkoming uitbreiding capaciteit;
- dat bij overschrijding van de normen het college zich zal inspannen bij de uitkoop van de woningen conform rijksbeleid;
- middels een memo over de metingen de raad te informeren inzake de frequentie van de metingen, wie de metingen gaat uitvoeren en wat de kosten van de metingen zijn.

Er zijn slechts enkele partijen in Nederland die de gevraagde metingen kunnen uitvoeren. Wij zijn uitgekomen bij Petersburg Consultants. Petersburg kan gedurende een dag rondom het onderstation (onaangekondigd) metingen uitvoeren, zowel voor- als na uitbreiding van de capaciteit. Vervolgens kunnen zij op basis van de metingen een nieuw rekenmodel maken door middel van herijking. Met dat rekenmodel kan de contour opnieuw worden bepaald.

De kosten van het uitvoeren van de metingen en de verwerking daarvan, worden door Petersburg geraamd op 17.500 euro ex. btw.

Voor de kosten voor het uitvoeren van de metingen zijn echter geen middelen beschikbaar. Ook zijn er geen ambtelijke uren gepland voor het begeleiden van en het adviseren over het onderzoek. Er ontstaat dus concurrentie met andere (wel geplande) werkzaamheden.

Petersburg heeft aangegeven dat bij (het beoordelen van) de metingen naar de 0.4-contour diverse kanttekeningen moeten worden geplaatst:

- De 0.4 contour is een jaargemiddelde. Het uitvoeren van metingen is een momentopname. Er kan op het meetmoment sprake zijn van een piekbelasting. Die piekbelastingen is niet terug te vinden bij een jaargemiddelde contour. Daarnaast kunnen externe apparaten invloed op de metingen hebben. De kans bestaat dus dat de waarden door de momentopname hoger uitvallen.
- De 0.4 contour is geen erkende contour ten behoeve van een onderstation. Dat heeft een reden. Het is niet aangetoond dat de effecten bij onderstations gelijk zijn aan de effecten bij een hoogspanningsverbinding.
- Na de metingen moet de stroombelasting van het meetmoment bij Liander worden opgevraagd. Hoewel aan de professionaliteit van dit bedrijf niet wordt getwijfeld, is het interpreteren van een meting wel afhankelijk van de gegevens.

In een telefonisch overleg heeft de Rijksdienst voor Volksgezondheid en Milieu (Rivm) bovenstaande kanttekeningen bevestigd. Het Rivm geeft verder aan geen voorstander te zijn van een controle van een jaargemiddelde-contour door middel van metingen. Daarnaast geven zij aan geen voorstander te zijn van het controleren van een contour die niet door het ministerie wordt erkend.

Wij hebben vanwege het ontbreken van de middelen en bovengenoemde kanttekeningen/ risico's besloten om geen metingen uit te laten voeren. Daarmee wordt derhalve niet voldaan aan de toezegging aan uw raad.

Toelichting contouren 100 microtesla en 0.4 microtesla

Er geldt een blootstellingslimiet van 100 microtesla voor hoogspanningslijnen, ondergrondse kabels en transformatorhuisjes. Deze richtlijn is vastgesteld door de Europese Unie en is overgenomen door het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

De grens van 100 microtesla mag, op voor publiek toegankelijk plaatsen, niet worden overschreden.

De richtlijn geldt naast de hoogspanningsverbinding ook voor het onderstation.

De 100 microtesla contour is een maximumpiek en deze valt volledig binnen het bedrijfsterrein. Aan de richtlijn wordt dus voldaan.

Aanvullend op de 100 microtesla richtlijn hanteert de Nederlandse overheid alleen voor de hoogspanningsverbinding, ook een advieswaarde van 0.4 microtesla. Geadviseerd wordt te voorkomen dat, op locaties waar mensen langdurig verblijven (bv. woningen en scholen), mensen worden blootgesteld aan een jaargemiddelde hoger dan 0.4 microtesla. Dit is dus een waarde uit voorzorg, geen harde richtlijn. De 0.4 microtesla is daarnaast een gemiddelde voor een heel jaar en deze waarde valt voor de hoogspanningsverbinding (daar geldt deze voor) volledig binnen het bedrijfsterrein. Deze voorzorgswaarde is nu ook zichtbaar gemaakt voor het gehele onderstation.

Bijlage

1. Kaartmateriaal 0.4 microtesla contour 2019-16706/intern